

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE VE VZDĚLÁVÁNÍ A V PEDAGOGICKÉM VÝZKUMU

Jiří Zounek

Problematika digitálních technologií představuje jedno z významných témat současného vzdělávání. Zahrnuje například aktivity na poli školské politiky, ale také implementaci digitálních technologií do života škol i dalších vzdělávacích institucí. Nelze ale také nevidět, že v českém pedagogickém výzkumu toto téma (až na výjimky) nenašlo dosud větší ohlas. Tento stav souvisí zřejmě i s faktem, že systematický výzkum či evaluace dopadů implementace digitálních technologií do vzdělávání nebyl do roku 2014 součástí státní politiky či následných realizačních kroků. Digitální technologie tak představují výzvu nejen pro školský terén, didaktiku či přípravu učitelů, ale mnohé výzvy stojí rovněž před pedagogickým výzkumem. Ten by totiž měl zaměřit svoji pozornost nejenom na tradiční „využívání digitálních technologií ve vzdělávání“, ale také na „možnosti digitálních technologií v pedagogickém výzkumu“.

Autor se ve své přednášce zaměří nejenom na výzvy pro výzkum školního vzdělávání a učení, ale ukáže také na nutnost vnímat digitální technologie jako součást života učitelů i žáků. Bude se rovněž věnovat výzkumu ve virtuálním prostoru, který se stává důležitou součástí života dnešních žáků (a nakonec i studentů učitelství, samotných učitelů a rodičů). Není totiž udržitelné tradičně převažující pojetí, které můžeme popsat jako „digitální technologie a jejich využití ve formálním vzdělávání“ či „digitální technologie jako (didaktický) nástroj v rukou učitele“.

V další části přednášky se bude autor věnovat digitálním technologiím a jejich možnostem v pedagogickém výzkumu. Samotné technologie totiž nabízejí řadu možností, jak sbírat i analyzovat data o chování či učení žáků i učitelů. Celkově tak můžeme získat potřebné poznatky o edukační realitě v éře digitálních technologií, které lze využít jak pro rozvoj odborného poznání této problematiky, tak pro školsko-politické diskuze (a budoucí vize) nebo pro rozvoj či inovace přípravy budoucích učitelů. Výsledky vědeckého výzkumu navíc musí bourat mýty o „škodlivosti“ digitálních technologií (nejen) ve vzdělávání, ale jsou i dobrým základem ke kritickému nahlížení na nereálná optimistická očekávání často spojovaná s digitálními technologiemi.